

la *vaxella de la cuyna*, darrere «llibrell o gibella per *escurar*: labrum, conca» (ThPn., 228). —⁹ En una ordenança barcelonina de 1530 «no sia lícit --- *scurar*, buydar o netejar --- privades algunes ni albolons en la dita ciutat» (cita de Careta, s. v. *albanyal*). —¹⁰ G. v. Grienberger (*Zur got. Wortkunde, Wiener Sitzber.* cxlii, 8, 242) cercava enllaç amb un compost gòtic que significa 'ventador del boll a l'era, *ventilabrum*'.

LLISTA CORRELATIVA DE DERIVATS I COMPOSTOS: *curar, curat, curable, incurable, curandero, curanderisme, acurar, acurat, inacurat, descurat, curós, curo-sament, curosiat, curiós, curiositat, curiositar, curiosament, curiosejar, curioseria, encuriosir, encuriosit,* ¹⁵ *encuriosar, incúria, incuriós, escurar* (sentits diversos), *escura, escurada, escuradota, escurador, escurador de xumeneies, escuradora, escuradures, escurall, escuralles, escurament, escuranda, escurany, escurera, escureres, escuret, escoreta, escurim, escurabasses, escurabescambres, escurabombes, escurabosses, escurabutxaques, escuracanedelles, escuracassoles, escuracorralts, escuradents, escuradenter, escuraempriu, escuraflascos, escurafrafcos, escurafumeres, escurallocalcomuns, escuraorelles, escuraplats, escurapous, escuraqueixal,* ²⁵ *escura-xemenis, percurar, percurat, precurat, procur, procurar, precurar, procura, procuració, procurador, percurador, procuradoratge, procuradoria, procuradriu, procurament, procuratori, curació, curador, curadoria, curadriu, curatriu, curatela, curatiu, curatòria,* ³⁰ *curant, curabraços, curalotodo, curatalls, no-cura, sine-cura.*

Curadell, metàtesi de *codalell*, *-arell* (dissim.), V. còdol *Curador, curadriu, curall, V. cura Curambela, V. cucavela Curandero, curanderisme, curant, curat, curatalls, curatela, curatiu, V. cura Curculiò-nids, V. corc Curculla, curcullana, V. conquilla i caragol*

CÚRCUMA, pres per via sàvia de l'àr. *kúrkum* id., veg. DCEC, s. v. □ 1.ª doc.: Lab. 1839.

DERIV.: *Curcumina* [1404, DA].

CURENYA, pres del cast. *cureña*, veg. DCEC. □ ⁴⁵ 1.ª doc.: 1803 Belv.

Cureta [Belv.], veg. *escurar*; el sentit de 'cort de porcs' probablement és un mot fantasma: el vocabulari fragat de Barnils (BDC IV, 42) és ple d'errors de còpia i malentesos.

Curfada, pot ser encreuament de *colivada* (veg. COVAR) amb un altre mot, possiblement amb *cofada*, de COFA.

CÚRIA, pres del ll. *cúria* 'local del Senat i d'altres ⁵⁵ assemblees', a l'Edat Mitjana 'cort d'un príncep', 'tribunal judicial'. □ 1.ª doc.: 1650.

Creç haver-lo vist en alguna versió catalana medieval dels *Usatges* i d'algun altre text de dret feudal com els *CostTort.*, si bé quasi totes canvien en *cort* ⁶⁰

el b. ll. *curia* de l'original; aquest en el baix llatí de Catalunya apareix copiosament (abundor de cites, des de 1079, en Bast.-Bass., 743-7).

DERIV.: *Curial* [c. 1380, Pere III, Eiximenis], *curialada, curialesc, curialisme; curialitat* [Llull]. *Curíó*.

Curiells, V. colitxos (COL) Curiós, curiositat, V. cura Curito, del cast. dial. *corito* (DCEC, CUERO 1, 970b14) *Curivela, V. cucavela Curivell, V. clivella Curlera (DAG, AlcM) i curlita*, veg. DCEC (CHORLITO, especialment els mots citats II, 82a10, 12, 26) *Curmull, curmullir, V. caramull Curna, curnera, cúrnica, curnya, V. corner Curoll, curolla, V. curull Curós, curosiat, V. cura Curra, V. corró*

CURRAIA, nom d'una orquídia segons el Dfa.: ¿potser del nom del poblet de *Correa* prop de Cardona? (cf. E. T. C. I, 235; Aebischer, *Ét. de Top. Cat.*, 84).

Curratxes, classe de cuiro, potser pronúncia vulgar del castellanisme *correatges* *Curria, cúrrica, V. corriola Curricà, V. DCEC (CURRICÁN)*

Cúrrica 'trailla o canilla', val.: potser hi ha alguna relació amb els mots castellans *jauria* i *cuadrilla* que signifiquen el mateix, veg. DCEC JAURIA, però l'origen d'aquest és obscur, i la seva antiguitat incerta; cal desconfiar mentre no es disposi d'altra dada sobre aquest mot valencià que la d'Escrig 1851 (amb la qual deu ser idèntica la d'AlcM referint-lo a Casinos, puix que Escrig era d'allí): «*cúrrica*: muta o recova; la *cúrrica* quant se compon de sòls jarnegos o podenchs: *jauria*»; com que Casinos és un poble de frontera voltat de jurros, no fóra inversemblant suposar que fos el cast. *jauria* alterat com **curria* per la pronúncia vulgar valenciana i contaminació d'algun altre mot o diminutiu xurro en *-ica*. Aquest encreuament degué ser amb un congènere de *corrua* (*corruga*), puix que a Vistabella del Maestrat la canilla s'anomena *currucada* segons AlcM.

Curri-curri sembla una mutilació i reduplicació infantil de *curriola* per *corretjola*.

Currint-currint, forma rossellonesa per *corrent-corrent* (*córrer* es pronúncia *curri(r)* en ross.) *Curri-nyeu*, variant de *corrunx* i *corronxet*, també valencians per dir el mateix.

Curriola, V. corriola i corretjola (CORREIJA) Curriolaire, curriolam, currioler, V. corriola Curri-peus està per *corre-peus*, cpt. de *córrer* *Curro* 'mola', 'corró', V. corró

CURRO, 'manço', mot popular en tot el País Valencià i a Aragó, probablement extret d'un antic ⁵⁵ **mancurro*, derivat de *manç*, amb el sufix familiar i diminutiu *-urro*, que seria interpretat com un compost *man-curro*, pròpiament 'curro de la mà' (com format a la manera de *coll-curt, cap-gros, mà-llarg*), i després s'eliminaria *man-* percebent-lo com una redundància impertinent. □ 1.ª doc.: 1443.